

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO, OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče 17/L. — St. telef. 552. — Štev. računa pri čez. trgu 11.958. — Duplji se ne vračajo. — Plača in tisk se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Ljubljana
Licealna knjižnica

Naročnina za ozemlje SRS:

letno	K 150—
za pol leta	80—
za četrt leta	45—
mesечно	15—

Leto IV.

Ljubljana, 9. februarja 1921.

Štev. 11.

VSEBINA: Razprave gospodarskega sveta.

— Po inflaciji krone inflacija dinarja. — Izgledi lesne trgovine. — Javna skladišča v Sloveniji. — Zadruga in trgovci. — Povračilo kurznih diferenc pogodb 180 SHS. — Izvoz in uvoz. — Narodno gospodarske zadeve. — Iz naših organizacij. — Izpremembe protokolov v trgovskem registru. — Naznanila trgovske in obrtniške zbornice. — Razno. — Borza. — Tržna poročila.

Razprave gospodarskega sveta.

Vabilu trgovskega ministra Dr. V. Kukovca se je odzvalo veliko število gospodarskih ekspertov. Razen članov gospodarskega sveta so se udeležili konferenc, za trgovsko zbornico g. Ivan Mohorič, za Zvezo industrijev g. inž. Šuklje in g. Rebek ter 22 industrijev raznih strok iz Slovenije, iz Hrvaške so bili navzoči tajnik zbornice Paskievič, za Savez trgovca Dr. Belošević, Bielinski in Demetrovič, za Savez industrijalca M. Bauer in predsednik Alexander, za Dalmacijo g. Božković, za Bosno Dr. M. Spaho, za Banatsko zbornico J. Jovanović, za trgovsko zbornico v Beogradu Dr. Bugarič, za industrijsko J. Baillon in Dr. Pertič in vrsta različnih ekspertov.

Na Svečnico se je vršilo predpovedovanje načelnikov oddelkov ministristva trgovine in posvetovanje industrijcev v industrijski zbornici. Zastopniki industrije iz Slovenije so podali posamezno referate o krizi industrije in o konkurenci Avstrije in Nemčije na našem trgu, o kvarnem vplivu sedanje izvozne carine za industrijo in enoglasno zahtevali takojšnje izdatne podpore z zaščitno carino. Delegat trgovske zbornice je v svojem govoru izjavil, da pri današnji nestalnosti valutnih odnošajev in produkcijskih stroškov zaščitna carina ni pravo sredstvo za pomoč industriji, marveč bi jim imela država pomagati s podobnim zakonom, kot je srbski zakon o podpomaganju domače industrije z leta 1898, opozarjal je, da vlada niti v pogodbi s Češko, niti z Avstrijo, ni skrbela, da bi naša industrija dobila surovine na razpolago, in

v kolikor so bile sprejete, še niso dobavljene, kakor na primer koks, ali pa so cene tako visoke, da je konkurenca naše industrije v produktih popolnoma izključena. Najizdatnejše sredstvo bi bila cenejša prehrana za industrijske centre, ki tvorijo pri nas le majhen odstotek prebivalstva. S tem bi se znižala cena premoga in ž njó cena cele produkcije. Omenjal je nepravilnost naredb, da se mora za uvažane stroje in kemikalije, ki so carine oproščene, plačati prometni davek, dasi to niso kupčijski predmeti, marveč inventar tovarov. Navedel je okornost naredb, da se mora za vsako olajšavo dobiti dovoljenje iz Beograda, dalje potrebo, da se izdajo podrobni predpisi o reparaturnem prometu za Avstrijo in Češko. Konečno je izjavil, da je sestava nove avtonomne tarife sedaj še preuranjena, ker je naša valuta v mednarodnem prometu preveč devalvirana in ker so kalkulacije industrije še zelo nestalne. Nato se je sklenilo naprositi vlado, da naj sedaj pri stvarjanju ustave takoj skrbí za podoben zakon, kakor je bil srbski zakon za podporo domače industrije, da se preneha s sedanjim sistemom naredb in se vpelje v življenje gotova kontinuiteta in da se ublaži ozir. popolnoma odpravi izvozna carina na industrijske izdelke.

V četrtek se je nato vršila prva seja gospodarskega sveta, katero je otvoril minister dr. V. Kukovec. V nagovoru je podal kraten program za zasedanje. Nato je sledil referat pomočnika ministra saobraćaja inž. Save Jelica, ki je nakratko obrazložil težkoče, s katerimi se bori prometno ministristvo od prvih dni za zboljšanje prometnih razmer. Povdarjal je, da je bilo po ujedinenju v Srbiji nad 1500 km železniške proke popolnoma opustošene, delavnice v Nišu popolnoma razrušene in da je danes že vse to nad leto dni v redu in v obratu. V preku so bili štirje sistemi železnic, smeri prog in ureditev postaj niso odgovarjale novim potrebam. Nad 60% starega, dobrega, izšolanega personala se je moralo iz političnih ozirov odpustiti in vsled tega so nastale znatne neprilike, ker morajo mladi kurzisti brez

prakse voditi promet na glavnih kolodvorih. Vsled sabotaž pri splošni železniški stavki je bilo odpuščenih nad 4000 delavcev, ne da bi bilo imelo ministristvo zanje nadomestila. Velike neprilike delajo stanovanjske razmere. Zadnja stavka v Trbovljah je povzročila železnici nad 15 milijonov dinarjev direktne škode, ker se ni moglo obratovati. Navajal je težkoče z dobavo pralog in posledice nedostatka pralogov v Banatu, težave s popravili vagonov in dovoljevanjem kreditov. Konečno je navedel, da je bil sedaj na železniški konferenci v Osijeku izdelan načrt nove razreditve blaga za lokalno tarifo in, da namerava v kratkem sklicati nato tarifni odbor, da se o tem načrtu izjavi. Odločno je zavrnil sumnjo, da njemu podrejeno osebje ne vrši pravilno službe in da ministristvo ni poskusilo vseh sredstev, da izboljša promet. (Dalje prihodnjič.)

Po inflaciji krone inflacija dinarja.

Po statističnih ugotovitvah je bilo v Jugoslaviji januarja 1919 žigosanega kronskega denarja avstro-ogrske banke 5.322.593.215 kron. Pozneje pri kolkovanju decembra 1919 je bilo kolkovanega denarja 4.610.436.419 kron. Ta zadnja kolkovana svota je bila tudi izmenjana za kronskodinarske novčance in sicer ji odgovarja 1.152.609.105 din. novega državnega denarja, katerega je prevzela Narodna banka, k prejšnjemu srbskemu bančnemu dinarju, katerih je bilo ob priliki zamenjave kronskih novčanic skoro 700 milijonov v prometu. Država je takrat odredila 20% kot prisilno državno posojilo, zadržati in s tem zmanjšati število krožečih bankovcev, kar bi bilo vplivalo na zboljšanje naše valute. V resnici pa je bil dan ta denar takoj zopet v promet.

Narodna banka po zamenjavi prav do jeseni ni izdajala nobenih izkazov o svojem stanju. Šele od septembra dalje prihajajo polmesečni izkazi. Med tem časom pa smo doživeli presenečenje, da se je množina krožečih novčanic

povečala za nad eno milijardo dinarjev. Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 22. decembra 1920 je znašala 3.278.738.710 dinarjev ali nad 13 milijard kron, medtem ko znaša vrednost za novčance zastavljenih državnih posestev in domen le 2.138.377.163 dinarjev.

Zadnje mesece se je množina krožečega kronskodinarskega denarja od izkaza do izkaza povečevala za 10—30 milijonov, enkrat celo kar za 100 milj. dinarjev. Z opravičenostjo smo pričakovali, da bo Narodna Banka vsaj v primernem komentarju razložila povod za nove in nove izdaje novčanic, toda v vseh izkazih, ni bilo niti najmanjšega poročila o vzrokih povečevanja denarne cirkulacije. Res je, da zahteva jesenska sezona precejšnjo napetost na denarnem trgu, da se financira žetev, toda izdane novčance niso v nobeni zvezi z potrebami jeseni, marveč so nekrit dolg države pri Banki.

Narodna banka je izdala po zamenjavi kronskih novčanic za nad eno milijardo dinarjev novčanic, kot nekriti dolg države. Država je pa že poprej dala vso zalogo 425 milijonov deponiranih novčanic v promet. Torej je cela pol-druga milijarda dinarjev, katere svota je bila državi na podlagi decemberskih pogajanj odobrena kot izredni kredit, izčrpana! Sedaj se pa že misli na nove kredite, mesto da bi se napravil v državnem gospodarstvu red.

Takrat, ko smo po prvem žigosanju ugotovili 5 1/2 milijarde kron v celi kraljevini, začelo se nas je z vseh strani prepričevati, da je ta denar ničvreden, da je treba to kronsko poplavo odpraviti, radikalno sanirati in sicer s kolikor mogoče visoko relacijo. Te mentalitete so se navzeli naši takratni poslanci in vsi protesti gospodarskih krogov v preku so ostali bob ob steno.

Toda razvoj razmer je dal nam zopet enkrat prav. Kar smo v spomenicah pred letom naglašali, to se je dobesedno zgodilo in sedaj smo že v situaciji, da naj se borimo proti inflaciji dinarja. Ta boj nam bo v naši državi težak, ker kakor smo videli dosedaj, v

Izgledi lesne trgovine.

Prej kakor je marsikdo pričakoval, je ponehala skoro v vseh panogah trgovine tista konjunktura, ki je kot izrodek izvanrednih razmer med vojno in po njenem zaključku zavladala v trgovini. Ta izredna konjunktura nam je pustila kot posledico krize, ki se začnejo sedaj razvijati toliko bolj, kolikor bolj popušča konjunktura. Marsikdo si je po zaključku svetovne vojne mislil, da bodo stroke, ki producira stavbeni material, desetletja lahko diktirale porušeni Evropi cene. Kakor pa vse kaže, se vsaj v lesni industriji, ki producira najpotrebnejši material za obnovo, pojavlja kriza, ki bo toliko hujša, čim rapidnejši bo padec konjunktura.

Vzroki, da se je konjunktura v lesni trgovini začela pomikati navzdol, so različni, vendar jih lahko pojasnimo na kratko in rečemo: produkcija je večja kakor konsum, naravna posledica nadprodukcija, ki financijelno obremenjuje vsaj pri nas lesnega producenta preko njegovih moči.

Poglejmo si evropsko produkcijo lesa. Med svetovno vojno so producirale z malimi izjemami vse evropske produkcije, ki niso bile neposredno v vojnihih zonah, po večini za razne vojskujoče se stranke, deloma na zalogo. Ko je svetovna vojna nehala, imele so evropske produkcije precej lesa na zalogah in v nadi na hitro obnovo porušenihih krajev so vsi obrati potencirali svoje produkcije tako, da danes, ko se ceni evropska zaloga na rezanem lesu na približno 300.000 vagonov, zadržuje le vseobče transportna kriza, pomanjkanje tonaže in vagonov, rapiden in katastrofalen padec cen.

Socijalne, politične in finančne krize, ki pretresajo danes naše kontinente na jugu in v Levanti, ne dopuščajo tiste stavbene podjetnosti, ki bi bila v razmerju s produkcijo stavbenega materiala. Naša sreča je, da imati Švedska in Norveška, ki danes še vedno dominirata, tako dobro valuto, da nam ne moreti vsaj glede cen za enkrat še resno konkurirati, če se pa uredi promet za les po rumunskih železnicah do Galaza, kar se bo po inicijativi rumunskih lesnih velepodjetij,

ki nakupujejo ravnokar primeren park vagonov in lokomotiv, zgodilo v nedolgem času, potem smo lahko sigurni, da bode padec cen občuten in ne bo uplival samo na Levanto, ampak na vsa ona tržišča, kamor gravitira naš lesni produkt.

Vsi naši lesni trgovci in industrijalci, ki delajo danes večje sklepe naj si drže pred očmi, da naša slovenska lesna industrija nikdar ne bo mogla diktirati cen na evropskem tržišču, ker je v primeri z drugimi lesnimi industrijami premala, neenotna in nemoderdna. Če hočemo za naše razmere sigurno kalkulirati, se moramo vedno ozirati na glavne centre evropske lesne industrije, ki faktično obvladuje ne le evropsko, ampak tudi afriško tržišče in ti centri so: Švedska, Norveška, Bosna in Rumunska. Posebno Rumunska z novimi pridobitvami v Sedmograški je naš najnevarnejši konkurent. Naši slovenski lesni industrijci po večini ne vedo, da vsaka teh industrij producira mogoče desetkrat več kakor Slovenija in to ne na bogsigavedi koliko nialih po večini nemodernih obratih, ampak na par velikih obratih največje

kapacitete (Götz—Nehoju—Rumunska ca. 30 polnojarmenikov, Feltrinelli Talmacz, Sedmograška 24 polnojarmenikov. »Lotru« pri Rimnicu Vulcea, Rumunska 20 polnojarmenikov, Eisler & Ortleib, Zavidović, Bosna 24 polnojarmenikov, o švedskih vseskozi električno obratovanihih podjetjih, ki so vsi tehnično na višku, ne govorim, ki producira vsaka zase enoten tip, ki ga veliki trg pozna le pod imenom rumunski, bosenski, švedski tip. Pri nas v Sloveniji o tipu ne moremo govoriti, ali če govorimo, lahko rečemo, kolikor žag, toliko tipov. Naravno je torej, da so ti centri enotne lesne veleindustrije, ki prevladujejo ne le po kvantiteti in kvaliteti, ampak tudi financijelno in komercijelno najboljše barometer za presojo splošnega položaja lesne trgovine. Brezdomno kaže ta barometer danes izrazito tendenco padanja.

Zadnje prodaje, ki so jih zaključile bosanske tvrdke, kolosalne zaloge v Rumuniji, ki bodo v kratkem času v masah preplavile trg, sedanja stagnacija v lesni trgovini preko Trsta, ki zadene ne le nas, ampak Čehoslovaško in Avstrijo v isti meri, naj

teh stvarih ne odločujejo stvarni gospodarski razlogi, marveč strankarsko-politični momenti.

Finančna uprava grabi z dosedaj nepoznanimi davčnimi terjatvami zadnji vinar iz žepa podjetnika in trgovca, a razsipa na drugi strani brez sistema in principa. Eni skupini poviša prejemke, druge pa pusti naprej v bedi in prokletstvu, kakor je to pač slučajno kakemu ministru naneslo. Še danes ni in pri teh razmerah še dolga leta ne bo reda in pregleda v državnih financah, ne bo sistema v obdavčenju in ne ravnotežja v trgovski bilanci.

In ako tu ne začnemo z reformami, ako ne začnemo v vsakem smeru s pametno varčnostjo, posebno pri državnih podporah za obnovo in državnih dobavah, ne bomo dosegli nikdar budgetnega ravnotežja in bo zadolževanje finančne uprave pri Narodni banki vedno le rastlo; s tem bo rastla množina krožečih novčanic in njih vrednost padala. Vedno debatiramo, da ima Avstrija že 30 milijard papirnega denarja v prometu, nečemo pa misliti na nevarnost, ki nam grozi doma, ko imamo nad 13 milijard kron v prometu. Radi tega je izredne važnosti, da se izpopolni uprava Narodne banke z delegati iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Vojvodine in, da se finančnemu ministerstvu oteži zadolževanje pri Narodni banki za redne izdatke.

Drago bi nam bilo, da bi državni gospodarski svet in naši narodni poslanci pokrenili preteče vprašanje inflacije dinarjev in napravili konec brezmišelnemu izdajanju papirnega denarja. Cirkulacija novčanic se bo itak po zamenjavi 1, 2 in 10 kronskih novčanic, perperov in nežigosanega denarja v zasedenem ozemlju povečala.

Iz dosedanje prakse finančne uprave je razvidno, da je bil namen in smoter relacije zamenjave kron za dinarje zmanjšati kupno silo prečasniva na eno četrtino, podražiti jim cene blaga in produkcije in na ta način ojačati gospodarsko potenco dinarja. Ni bil pa namen zmanjšati cirkulacijo denarja in sanirati inflacijo. To je jasno razvidno iz sedanjega načina gospodarstva. Z relacijo so dobili lastniki dinarja nepričakovano konjunkturo v preku, ki je bila ob enem njih praktična vojna odškodnina. Izzvala pa je ono strašno draginjo, ki vlada sedaj v kronske področju. Dobro, vse to se je zgodilo, mi to samo ugotavljamo, ker vemo, da se to ne da več izpremeniti. Toda eno hočemo in zahtevamo, namreč, da se mora sedanj način finančnega gospodarstva, to je izdajanja nekritega papirnega denarja prenehati. Nekrit papirni denar, povišane carine in davki ne bodo zmanjšali še vedno rastoče draginje in ne bodo prispevali k zboljšanju valute. Finančno gospodarstvo mora kreniti na drugo pot.

Javna skladišča v Sloveniji.

Ko je prevrat pomaknil državno mejo prav tik Ljubljane in jo prometno eksponiral na najzapadnejše križišče

bode resen niemento vsem, ki hočejo špekulirati z lesom, da v lesni stroki ni več časa za špekulacijo, ampak, da se začenja doba konkurenčnega boja, ki bo zahtevala največjih spretnosti od producenta in eksporterja. Princip pri trgovini lesa naj bode sedaj ta, prodati danes, da se jutri ne doseže nižje cene. Čehoslovaški lesni eksporterji čisto pravilno presojajo položaj in danes forcirano prodajajo pod dnevno konkurenčno ceno, ker vedo, da je konjunktura absolutno padajoča in, da nikdar več ne bodo dosegli teh cen, kakor jih dosežejo danes. Zato pa dobite danes na vseh tržiščih v Sredozemskem morju čehoslovaško konkurenco, pa ne samo to, mimogrede naj omenim, da kupite danes v Beogradu čehoslovaški les, ki pride po vodi, za 300.— kron ceneje, kakor slovenskega, ki se ga dovaža po železnici.

Nikogar naj ne premoti trenutno večje popraševanje lesa v Italiji. To je navadna in regularna pomladanska sezija, ki zahteva nekaj več za obnovo krajev na Goriškem in Piavi, ki pa ni merodajna za razvoj cen navzgor. Ona lahko nekoliko zadrži lokalni padec,

proti Jadrani, Italiji, Avstriji, Nemčiji in Švici, je nastala v Ljubljani nujna potreba javnih skladišč. Našemu trgovstvu je bila ta potreba dolgočasa nejasna. Mnogo preje so uvidela prometno važnost ter pomen skladišč tuja spedijska podjetja in le lokalnim težkočam se imamo zahvaliti, da jih nam do sedaj še niso zgradili tujci.

Vprašanje je postalo zopet aktualno ob priliki konferenc za zgradbo carinskega skladišča. Ker se bo gradilo carinsko skladišče na prostoru za kurilnico južne železnice ob dovozni cesti, bo dovoz iz mesta precej neprikladen. Sicer pa so ta skladišča namenjena glavno za import, ker se bo izvoz odpremljal kakor dosedaj. Za tranzit in za lokalno uporabo imamo sedaj na razpolago skladišče »Balkan« in Ranzinger. Prvo je, dasi obsežno, zelo nepriljubljeno zgrajeno, drugo pa, ki se nahaja tik za južnim kolodvorom ob progi, je že sedaj premajhno in nezadostno.

Ves trgovski pomen Ljubljane je bistveno zvezan z vprašanjem zgradbe javnih skladišč. Prislednji prekršnosti železniškega obrata pa bi bila javna skladišča tudi velikega prometnega pomena. Taka skladišča bi olajšala ljubljanskim trgovcem tranzitno trgovino, ker bi se v carinskem oddelku, ki bi bil pod carinsko sozuporo, deponiralo blago, ki se namerava v drugi smeri zopet izvoziti; v javna skladišča bi se lahko spravilo pri ugodni prometni situaciji večje zaloge živil, posebno pšenice, ne samo za krajevno porabo Slovenije, marveč tudi za izvoz; v skladišča bi dohajalo kolonijalno in drugo blago, nemešano in bi se tam pripravilo za porabo in zacinilo. Blago bi se odjemalo iz skladišč po potrebi. Zato bi odpadle sedanje stojnine, katere mora zelo mnogokrat plačati trgovec brez lastne krivde, odpadla bi tudi vedna prenapolnjenost obmejnih kolodvorov, ki že od prevrata vedno davi naš promet v Ljubljani, posebno pa še v Mariboru.

Zagrebcani so, uvidevši nove trgovsko prometne potrebe takoj pričeli s stavbo železobetonskih skladišč, katerim je kljub horentnim današnjim stavbenim stroškom direktna in indirektna rentabilneta zjamčena. Zagrebcani so sami ponudili prvo zgrajeno skladišče carinarnici brezplačno v najem, proti temu, da jim carinarnica odstopi pobrano ležarino za vskladiščeno blago. Skladišča se gradijo medtem v velikem obsegu dalje, ker raste zavest trgovskega pomena te gospodarske naprave.

V Ljubljani bi bil pripraven prostor za taka skladišča na prostoru med Resljevo cesto in Martinovo cesto ob južnem kolodvoru. Tam bi se z razmeroma malimi stroški dal pripraviti teren, ki je zvezan z štirimi trdnimi cestami s središčem mesta, za zgradbo javnih skladišč. Provizorni lepi tiri, ki vodijo sedaj ob »cesti na južno železnico« bi se dali razširiti in pomnožiti in tako bi imeli v neposredni bližini mesta lahko obsežna skladišča za več tisoč vagonov.

V Celju ima skladišča ljubljanska Kreditna banka in trgovska zadruga

nikakor pa ne more vplivati merodajno na splošno konjunkturo, ki nam mora biti edino merodajna.

Če vpoštevamo vsa gorenja dejstva, pridemo do zaključka, da je pri vsakem sklepu posebno za surov material, ki se vnovič dostikrat še le po enem letu, potrebna največja opreznost. Nikogar naj ne zapelja nespametna konkurenca k zaključkom, ki prinesejo lahko katastrofo. Naši lesni interesi naj ne pozabijo, da se nam obeta veliko pomankanje denarja, ki bi primerno vplivalo na cene in upravitelstvo tistega, ki se bo preko svojih moči založil z dragim materialom. Pametno pospešenje prodaje naj bode cilj vsakega, ki ima večjo zalogo, prodajo pa naj omogoči v prvi vrsti državna uprava s tem, da stavi na razpolago toliko vagonov, da se tekoča naročila lahko brez zamud efektuirajo, drugače bomo zamudili prehod konjunktura tako, kakor smo zamudili višek. Naši ljudje imajo v rokah drago plačani material, kriza, kateri se bližamo bo zahtevala dokaj žrtev, če ne bo prilike se iznebiti za časa dragega produkta.

»Sloga« rezervoarje za petrolej. V Mariboru so skladišča Eskomptne banke in vojaška skladišča po večini v uporabi carinarnice. Tam bi se dalo na Teznu zgraditi moderno veliko skladišče z vsemi potrebnimi tehničnimi opremami. Za promet na sever, ki bo v doglednem času narasel v mnogo večje dimenzije kakor se vrši sedaj.

Izmed vseh naših tržišč je najmojnejše Celje, kjer je konzorcij doma-

čih trgovcev že zaprosil za koncesijo za javna skladišča, medtem ko se Ljubljana in Maribor še vedno ne moreta k temu odločiti. Želeli bi, da bi se trgovstvo obeh mest, ako mu je procvit trgovine in sanacija prometa na srcu, čimprej odločilo k tej akciji in se lotilo dela predno nas prehite tujci, Židje ali Italijani, ki bodo potem vzeli našo znanostjo trgovino v zakup in nam diktirali cene.

Zadruga in trgovci.

(Konec.)

Ne smemo pa prezreti, da imajo zadruga še veliko davčno ugodnost, da same regulirajo višino davka, in sicer potom oddelke dobička gotovim posebnim davka prostim rezervam. Dotični deli bil. dobička so davka prosti, vsaj začasno. Obdačijo se le tedaj in ono leto, ko se uporabijo za kak namen, v katerega niso rezerve po svojem namenu določene. N. pr. zadruga ima veliko zalogo blaga, ki ga je v tujini kupila za drago tujo valuto. Pričakovati je, da valuta pade ali pa vsaj ob času bilančnega sklepa je pričakovati na padec valute torej na zgubo pri blagovni zalogi. Zadruga bode del bil. dobička oddala špeciální rezervi za padec na cenah blaga. Dotični del bil. dobička je davka prost. Ako bi zadruga pa v prihodnjem letu rezervo porabila n. pr. v povečanje

svojih obratnih naprav (torej ne v namen, kateremu pravzaprav služi rezerva) tedaj se pač dotični izdatek naknadno obdači. Davka prosta dotacija špeciálních rezerv je davčna ugodnost, katere ni deležen dohodniki zavezan trgovec.

Da dobimo vsaj delen pregled, v koliko take dotacije, odnosno davčne ugodnosti pri zadrugah vplivajo na obdačbo, vzamemo premier, da so zadruga na ta način odtegnile 2/3 bilančnega dobička obdačbi.

Prva zadruga iskazuje potemtakem le še 20.000 K, druga le še 250.000 K in tretja zadruga pa le še 750.000 K obdačljivega bilančnega čistega dobička.

Davčna bremena znašajo vsled tega pri prvi zadrugi le še:

Davki	Leto 1919	Leto 1920	Skupaj
1.) posebne pridobnine	700 —	700 —	1.400 —
20% vojna doklada	140 —	—	140 —
rentabil. pribitek	560 —	560 —	1.120 —
90% enot. drž. pribitek	—	630 —	630 —
avtonomne doklade	1.036 —	825 —	1.911 —
2.) vojni davek	—	—	—
3.) promet. davek a) uvoz. carina	—	—	—
b) davek sam.	—	1.890 —	1.890 —
4.) invalidski davek	—	248 —	248 —
5.) samostojno plačana carina	12.000 —	12.000 —	24.000 —
Skupaj torej	14.436 —	16.903 —	31.339 —

Druga zadruga plača na raznih davčinskih:

Davek	Leto 1919	Leto 1920	Skupaj
1.) posebne pridobnine	12.500 —	12.500 —	25.000 —
20% vojna doklada	2.500 —	—	2.500 —
donosnostni pribitek	10.000 —	10.000 —	20.000 —
90% enot. drž. pribitek	—	11.250 —	11.250 —
avtonomno doklade	18.500 —	15.625 —	34.125 —
2.) vojni davek	141.465 —	—	141.465 —
3.) promet. davek a) uvoz. carina	—	—	—
b) davek sam.	—	33.750 —	33.750 —
4.) invalidski davek	—	7.200 —	7.200 —
5.) samostojno plačana carina	150.000 —	150.000 —	300.000 —
Skupaj	334.965 —	210.325 —	575.290 —

Konečno plača tretja zadruga na davkih in dokladah v tem slučaju:

Davek	Leto 1919	Leto 1920	Skupaj
1.) posebne pridobnine	37.500 —	37.500 —	75.000 —
20% vojna doklada	7.500 —	—	7.500 —
rentabil. pribitek	30.000 —	30.000 —	60.000 —
90% enot. državni pribitek	—	33.750 —	33.750 —
avtonomne doklade	55.500 —	46.875 —	102.375 —
2.) vojni davek	442.395 —	—	442.395 —
3.) promet. davek a) uvoz. carina	—	—	—
b) davek sam.	—	101.250 —	101.250 —
4.) invalidski davek	—	20.250 —	20.250 —
5.) samostojno plačana uvozna carina	450.000 —	450.000 —	900.000 —
Skupaj	1.022.895 —	719.625 —	1.742.520 —

Slednjič podamo še sledeče skupne pregledne:

Trgovec z letnim prometom 400.000 K plača v l. 1919 in 1920 na raznih davkih in dokladah skupno K 75.169'02
Zadruga z istim prometom le K 63.872'00
višje dnevno breme trgovca znaša torej . . . K 11.297'02
Ako pa zadruga razpolaga na zgoraj navedeni način z bil. dobičkom plača na davkih le . . . K 31.339'00
tedaj znaša višja obdačba trgovca celo . . . K 43.830'02
Drugi trgovec z letnim prometom 5.000.000 K plača istočasno na davkih in dokladah . . . K 1.370.202'72
zadruga pa le . . . K 1.142.520'00
torej plača trgovec za . . . K 227.682'72

višje davke in doklade kot zadruga.

Ako pa slednje podjetje odtegne 2/3 bil. d. nosa na zgoraj navedeni način obdačbi, plača le . . . K 575.290'00
in tedaj plača trgovec celo za K 794.912'72
več kot ta zadruga.
Tretji trgovec ima letno 15.000.000 K prometa in plača v l. 1919 in 1920 na davkih in dokladah skupno . . . K 4.175.346'48
zadruga v najneugodnejšem slučaju pa le . . K 3.445.590'00
višje davčno breme trgovca znaša torej . . . K 729.756'48
Ako se pa zadruga izogne obdačbi na zgoraj navedeni način, tedaj plača le K 1.742.520'00
in višje davčno breme trgovcu znaša tedaj celo K 2.432.826'48

Zgoraj navedeni primeri, ki se našajo kolikor možno na dejanske razmere povedo vse!

Priznamo gospodarski in socialni pomen zadrug, a tudi prosti, na drugih načelih sloneči obrati so za državo potrebni.

Ako bi obstojale samo gospodarske zadruge, tedaj bi imela država ogromna bremena a nikakih, vsaj ne tako izdatnih davkoplačevalcev.

Interes države je torej, da ne spodkopava z enostransko protekcijo vsaj temeljno podstavo t. j. konkurenčno možnost ostalih podjetij.

Najmanj kar moramo zahtevati je, da se tudi ostalim gospodarskim podjetjem dovoljuje davčne olajšave, odnosno, da se jim nalaga taka bremena, da je njih gospodarski razvoj možen.

Predvsem je nujno, da se tudi trgovcem, ki vodijo pravilno knjigovodstvo, dovoljuje delno rezervacijo bil. dobička v kritje bil. zgub, torej analogno kakor podjetjem, katera predlagajo javne račune.

Povračilo kurznih diferenc pogodbe 180 SHS.

V mesecih oktobru, novembru, decembru l. 1919 ter deloma še v januarju 1920 vršila so se pri Centralni upravi za trgovski promet z inozemstvom vsa vplačila na račun kompenzacijske pogodbe 180 SHS paritetno z avstrijsko krono, kljub temu, da je stala ta v prostem prometu pod vrednostjo jugoslovanske krone. Glasom dodatne pogodbe med našo državo in Avstrijo, ki je bila sicer sklenjena že 4. dec. 1919, stopila pa šele v sredini januarja 1920 v nioč, se je priznalo, da se vsa, pričeni z dnem 12. oktobrom 1919 izvršena paritetna vplačila naknadno proračunijo po kurzu. Iz tega razloga je imelo veliko strank od Centralne uprave prejeti povrnjene kurzne razlike. To se pa vendar ni zgodilo, ker je Centralna uprava v Beogradu zavzela čudno stališče, da pripadejo te diference njej in je zajedno svojim podružnicam prepovedala vračevanje diferenc strankam. Naše organizacije, predvsem Zveza trgovskih gremijev kakor tudi Trgovska in obrtniška zbornica so proti temu stališču ponovno na vseh merodajnih mestih nastopile. Kakor čujemo je likvidacijska komisija Centralne uprave sedaj v principu sklenila, da se vrnejo diference prizadetim strankam ter naročila podružnicam, da naj kar najhitreje sestavijo obračune in jih pošljejo centrali, da pripravi ta potrebn denar za izplačevanje, ki se bo zamoglo pričeti bržkone prihodnji mesec.

Izvoz in uvoz.

Izvoz ovsa. Ministrski svet je dovolil, da se izvozi 8000 vagonov ovsa. Kako se bo razvil ta izvoz se bo pokazalo sčasom, ker so cene našemu ovsu previsoke.

Proti izvozu vina. Naši narodni poslanci, so se obrnili na ministrstvo, ter vprašali koliko je resnice na tem, da se bo dovolil uvoz vina iz Italije in Grške v našo državo. Poslanci so povdarjali, da imamo v naši kraljevini sami dosti vina in, da je treba omejiti uvoz tega pridelka iz tujih zemelj, ne pa, da se dajo tujcem še večje koncesije.

Informacije glede izvoza in uvoza v Švico zamorejo dobiti interesente pri švicarskem konzulatu v Zagrebu, Preradovičeva ul. 24, med 9 in 13 uro. Švicarski merodajni krogi kažejo znatno zanimanje za našo trgovino. »Schweizerisches Nachweibureau für Bezug und Absatz von Waren in Zürich« se želi seznaniti z našimi tvrdkami, da jih priporoči industrijskim in drugim podjetjem v Švici. Med temi podjetji naj bi bil tudi en denarni zavod.

Rumunska izvaja uvozno prepoved luksuznega blaga zelo strogo ter ne pusti vpeljati niti onih množin blaga, ki jih imajo potniki med prtljago za lastno porabo.

Danska namerava izdati prepoved uvoza za luksuzno blago, ter povišati carino na riž, da štiti valuto.

Izvoz in uvoz Združenih držav. Leta 1920. so Združene države izvozile za 2.948.000.000 dolarjev več, kakor uvozile. Ves izvoz je znašal 8.228.000.000 dolarjev.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Prilepljenje trošarinskih trakov na škatlje, v katerih se nahaja cikorija bo v kratkem ukinjeno. Ker so morali po novi odredbi o državni trošarini trgovci pri nabavi cikorije prositi financo pisмено, da prilepi na škatlje trošarinske trake, kar jim je delalo mnogo sitnosti in zahtevalo velikega potrpljenja, je objavljeno na podlagi pritožbe interesiranih krogov pri delegatu ministra za finance g. Peroku, da bo mesto prilepljenja trakov tvornica sama opremila škatlje kavinih surogatov z štampiljo, da se odstranijo dolgotrajne procedure.

Statistični odsek v ministrstvu za trgovino in industrijo. V oddelku za kreditne ustanove ministrstva za trgovino in industrijo bo v kratkem času ustvarjen statistični odsek, ki bo zbiral podatke o kreditnih ustanovah.

Cinkova pločevina v Nemčiji. Cena cinkovi pločevini se je znižala v Nemčiji od 900 na 800 mark po 100 kg.

Trgovina z kožami. Na mednarodnem tržišču še vedno padajo cene surovim kožam. Mnogim vrstam kože je cena padla že pod ceno l. 1914., kar se še pri nobeni drugi surovini ni zgodilo.

Ponudbe za obleko. Londonska firma C. Deyong naznanja potom našega poslaništva v Londonu, da razpolaga z veliko zalogo oblek za odrasle in otroke. Blago je baje iz dobre jake tkanine; cene od 25 do 100 šilingov. Interesenti, ki se za to blago zanimajo, naj potom našega poslaništva v Londonu stopijo z dotično tvrdko v zvezo.

Monopolna taksa na bombone. Čokolado itd. Ekon. finan. komitet ministrstva je odredil, da se mora plačevati pri uvozu predmetov, izdelanih iz sladkorja kakor: bonbonov, čokolade itd. poleg trošarine tudi monopolna taksa, katera se plačuje na sladkor. Višina takse je v teh slučajih odvisna od količine sladkorja, ki ga vsebujejo navedene slaščice.

Industrija.

Nova tovarna soda vode v Zagrebu. I. hrv. zadruga prodajalcev soda vode namerava v kratkem zgraditi veliko moderno tovarno soda vode v Zagrebu, Vlaška ul. št. 94. Z tovarno bodo združena velika skladišča, delavnice itd.

»Miris«, tvornica za kozmetične preparate v Belovaru. Tvrdka Lavoslav Hiršl in drug gradi v Belovaru tvornico »Miris«, ki se bo bavila z izdelovanjem kozmetičnih preparatov, ter bo poleg tega izdelala dnevno do 1000 kg mila.

Uprava za zaščito industrijske lastnine v Beogradu pozivlja vse odvjetnike v celi državi, ki se bavijo z zastopstvom strank v zadevah industrijske lastnine, da naznanijo upravi svoje naslove. Uprava rabi te naslove, ker jo posebno tuji interesente pogosto prosijo, naj jim navede tozadevne zastopnike.

Tovarna lokomotiv ogrskih državnih železnic izdelala mesečno pet novih lokomotiv za ogrske železnice in popravi 10 jugoslovanskih. Zadnji čas je, da dobimo lastno tovarno za izdelovanje lokomotiv in vagonov.

Električni stroji in padanje cen v Nemčiji. Cena električnim strojem se je zopet znižala za 10%. Do sedaj je cena tem predmetom padla skoro na eno tretino.

Tovarna lokomotiv na Poljskem. V Charkow-u se bode gradila velika tvornica lokomotiv, ki bode izdelala letno 150 strojev.

Davki.

Davek na poslovni obrt. Izdane odredbe glede davka na poslovni obrt so nepravilne, da, trgovini in industriji celo škodljive. Z veseljem torej pozdravljamo vest, da pripravlja ministrstvo za finance nove izpremembe tikajoče se tega davka. Podrobneje o tej zadevi poročamo pod napisom: »Iz naših organizacij.«

Izterjanje dohodnine in plačarine privatnih nameščencev. Na prošnjo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je finančni delegat naročil vsem davč. uradom, naj do daljnjega ukrepa izterjujejo dohodnino in plačarino, ki jo pobirajo potom odbitka zasebni službo-dajalci od svojih uslužbencev, ob zakonitih rokih, ne pa v smislu razglaš. št. 1601 z dne 18. dec. 1920, po katerem naj se davki za čas od 1. januarja

1921 do 31. maja 1921 izterjajo takoj, ne glede na zakonite roke.

Napoved za odmero pristojbinskega namestka v desetletju od 1921. do 1931. Finančna del. javlja uradno: S prvimi dnem meseca januarja t. l. se pričinja novo desetletje za odmero pristojbinskega namestka. V to svrhu se mora vsa namestku zavezana imovina po stanju omenjenega dne na novo napovedati. Napoved je predložiti najkasneje do 30. aprila t. l. pri finančnem okrajnem ravnateljstvu, pristojbinski oddelku, v čigar področju ima zavezanec svoj sedež, in sicer je plačati to pristojbino v dvojnem znesku za vse desetl. od 1920. do 1930. Napoved je napraviti na predpisanih tiskovinah, ki se dobe proti povračilu stroškov pri vseh davčnih uradih. Tudi zavezanci, ki so bili do sedaj namestka oproščeni, morajo napoved predložiti in oprostitev za tekoče desetletje na novo izposlovati.

Denarstvo.

Dolg naše države Narodni banki. Iz bilance Narodne banke od 31. dec. 1920 je razvidno, da naša država dolguje Narodni banki 3283 milijonov dinarjev. V prometu se nahaja za 3344 milijonov dinarjev novčanic. Za kritje novčanic je država založila državnih domen v znesku 2138 milijonov dinarjev.

Valutna reforma v Dalmaciji. Ministrstvo za finance je začelo pretresati vprašanje valutne reforme v okupiranih krajih Dalmacije. Ta reforma bo obsegala tudi tisočake z ponarejenimi znankami.

Boljševiški rublji. Sovjetska vlada na Ruskem spuša vedno nove milijarde in milijone papirnatega denarja v promet. Iz tega vzroka je rubelj zgubil vsako vrednost. Za 1000 rubljev se dobi 4 krone. Ker se v naših krajih nahaja mnogo ruskih bežencev, ki delajo kupčije z rublji, opozarjamo naše čitatelje, da naj novčance s srpom in kladivom ne prejemajo.

Japonskih bankovcev po 50 Yen je mnogo ponarejenih. Falsifikati so jako dobri.

Promet.

Otvoritev prometa na progi Jesenice-Podrožica. Minister za promet je na intervencijo državnega poslanca Dr. Žerjave odredil, da se otvori promet na progi Jesenice-Podrožica najkasneje 15. t. m. Z otvoritvijo te proge bo odstranjena velika zapreka, ki je ovirala naš promet z severom.

Proga Kočevje-Brod-Moravice. Preteklo soboto se je predstavila ministru za promet deputacija konzorcija za izgradnjo železniške proge Kočevje-Brod-Moravice, ki je prosila za predkoncesijo. Minister za promet Jovanović je izjavil, da se bo takoj sestavila komisija, da preštudira vsa tehnična vprašanja, nakar se izda predkoncesija.

Odkup Južne železnice. Poročali smo že, da se namerava izvršiti odkup onega dela Južne železnice, ki se nahaja na našem teritoriju. V to svrhu sestavljena komisija strokovnjakov bo te dni odpotovala na Dunaj, da začne tozadevna pogajanja.

Nova naredba glede izboljšanja prometa. Ministrstvo za promet je izdalo strogo naredbo vsem železniškim ravnateljstvom, da delajo z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago na to, da uredi prevoz blaga in omogočijo nemoten izvoz domačih izdelkov. Na podlagi te odredbe bodo prenehale omejitve in ustavljenja prejetanja blaga, kar bo naši trgovini in industriji v veliko korist.

Mednarodna prometna konferenca 10. marca se bo začela v Barceloni, mednarodna prometna konferenca, ki bo pretresala mednarodna transportna vprašanja in reguliranje tranzitnih odnošajev na kopnem in na morju. Na tej konferenci bo zastopal našo državo g. M. Ninčič.

Nemška Avstrija je povišala stojnino vozov in ležarino na petkratni do sedanjih znesek, tako da znaša sedanja stojnina in ležarina petdesetkratno milorovna pristojbino.

Poštarne pošiljke na Nizozemsko morajo imeti natančno navedeno pravo vrednost blaga, sicer so predpisane visoke carinske kazni.

Amerikanska poštna unija. Na madridski poštni konferenci so sklenile vse amerikanske države poštno unijo.

Po ratifikaciji te pogodbe bodo imele vse amerikanske države med seboj inozemski tarif za vse poštno pošiljke, izvzemši Kanado in angleške kolonije. K uniji je pristopila tudi Španija.

Iz naših organizacij.

Sprememba davka na poslovni obrt. V št. 9 našega lista smo v kratkem že poročali, da je prosila Zveza trgovcev ministra za finance, da ustavi plačevanje davka na poslovni promet do sestanka gospodarskega sveta, na kerem bo Zveza pojasnila svoja stališča glede izplačevanja tega davka. Na korake, katere so storile solidarno trgovske zbornice in zveze trgovcev radi spremembe odredb pravilnika o pobiranju davka na poslovni obrt, je sporočil minister za trgovino in industrijo, da se bo v najkrajšem času razveljavil ta pravilnik v kolikor se tiče popisovanja trgovskega blaga, ker se je pokazalo, da je inventariziranje neizpeljivo. Minister je pooblastil vse trgovske zbornice, da objavijo to svojim članom v pojasnilo. Rezultat posredovanja naših organizacij pa je bil končno sledeči: »Popis blaga radi plačevanje davka na poslovni obrt po čl. 13. pravilnika o pobiranju tega davka se začasno ustavi. Način popisa in rok za dovršenje popisov se bo objavil naknadno. O tem so obveščana vsa finančna ravnateljstva, davčni, mestni in občinski uradi.

Zborovanje gospodarskega sveta. Zborovanje strokovnih odborov gospodarskega sveta se je pričelo 5. t. m. in sicer sekcij: za železniški promet, za revizijo carine in za obrt. Ko sekcije končajo svoje delo, kar bo trajalo radi obširnega materiala nekaj dni, se bo vršila plenarna seja gospodarskega sveta.

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Izbris firme v registru okrožnega kot trgovskega sodišča v Novem mestu.

Izbrisala se je firma:

Hrastar & Donko, trgovina z lesom v Šmihelu, vsled razpustitve in opustitve družbene obrti.

Izbris združne firme:

Kmetška posojilnica in hranilnica v Mirni peči r. z. z neom. zavezo v likvidaciji, vsled končane likvidacije.

Izpremembe v registru deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani.

1.) V združnem registru:

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani r. z. z o. z. Vpisala se je izprememba načelnštva.

Živinorejska zadruga v Mekinjah r. z. z o. p. Zadruga se glasi odslej: Živinorejska zadruga v Mekinjah, r. z. z o. p. v likvidaciji.

2.) V trgovskem registru:

Pri tvrdki Holzdeckelfabrik ob Neumarktl Charles Moline se je vpisala izprememba: a) Izbrisal se je sedež firme: »St. Katarina ob Neumarktl« in vpisal sedež »Tržič«. Izbrisalo se je nemško besedilo firme »Holzdeckelfabrik ob Neumarktl Charles Moline«, vpisali pa sta se slovensko in angleško besedilo firme. Slovensko: Charles Moline, tovarna lesnih lepenk, Tržič, Slovenija, Jugoslavija. — Angleško: Charles Moline, Woodpulp Board Mill, Tržič, Slovenia, Yugoslavia.

Pri firmi Zadruga gospodarska banka, d. d. v Ljubljani se je vpisala nastopna izprememba: Prokura je podeljena podravnatelju Janku Kovinarju.

Vpisale so se tvrdke.

1. V trgovinski register:

Anton Hafner s sedežem v Škofji Loki, obratni predmet: trgovina z usnjem, imetnik: Anton Hafner, posest. in mesar v Škofji Loki.

Josip Petelinc s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: tovarniška zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, zaloga koles in galanterije, imetnik: Josip Petelinc, trgovec v Ljubljani.

Jakob Bogataj s sedežem v Podgori pri Stari Oslci, obratni predmet: trgovina s prešiči, imetnik: Jakob Bogataj, trgovec v Podgori pri Stari Oslci.

Janez Drašler s sedežem v Borovnici št. 41 obratni predmet: trgovina z lesom in prevoznistvo, imetnik: Janez Drašler, prevoznik in trgovec v Borovnici št. 41.

Ivan Valant s sedežem v Ribnem, obratni predmet: lesna trgovina, imetnik: Ivan Valant, lesni trgovec v Ribnem.

Josipina Cerar s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: prodaja sadja imetnica: Josipina Cerar, trgovka v Ljubljani.

Jakob Kunstelj s sedežem v Zgornjih Gorjah, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, imetnik: Jakob Kunstelj, posestnik v Zgornjih Gorjah.

Anton Omersa s sedežem v Velikem Mengšu, obratni predmet: trgovina z usnjem, čevlji in sirovimi kožami in sejmarstvo, imetnik: Anton Omersa v Velikem Mengšu št. 42.

Mije Crvenkovića nasljed. D'Elia i Holujević podružnica glavne podjetja, protokoliranega pod isto firmo v Zagrebu, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: veletrgovina z alkoholom in žganjem in tvornica likerjev in sadnih destilatov, agentura in komisionalna eksportna in importna trgovina s kolonialnim blagom, javna trgovska družba, družabnika: Franjo Holujević in Helena Holujević, trgovca v Zagrebu.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ogledno ogledalo in prizme, enotni teodolit in nivelirni instrument. Ministrstvo trgovine in industrije je prejelo od našega poslanstva v Berlinu prospekte tvrdke, »Aktiengesellschaft für Optik und Mechanik« v Kaselu po en prospekt glede predmetov: 1. ogledno ogledalo in prizme, 2. enotni teodolit in 3. mali nivelirni instrument. Po en izvod teh prospektov je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Štev. 545. S 1. februarjem je začel v Zagrebu poslovati švicarski konzulat. Konzul g. Julio Schmidlin je te dni prišel v Ljubljano in posetil deželno predsedstvo in trgovsko in obrtniško zbornico. Gospod Schmidlin živi že nekaj časa v Jugoslaviji ter so mu naše gospodarske razmere dobro znane. Z veseljem pozdravljamo ustanovitev švicarskega konzulata, ki brez dvoma pripomore k živahnemu trgovskemu stikom med nami in Švico. Interesentje se morejo v vseh zadevah, tičečih se prometa s Švico, obračati nanj. Konzulat ima svoj urad v Preradovičevi ulici br. 24 (dvorišče na desno) v Zagrebu, ter je strankam ob delavnikih od 9. do 11. dop. na razpolago.

Štev. 922. Letošnji trgovski semenj v Bruslju bo v času od 4-21 aprila. Prospekt je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Štev. 895. Industrijski trg se bo vršil v času od 21. februarja do 4. marca 1921 v Londonu. Prospekti so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Štev. 917. Komanda rečne flotile v Novem Sadu razpisuje dobavo različnih strojev in orodja, kakor stružnic, vrtnih strojev, hidravličnih stiskalnic, cirkularnih žag, strojev za struženje, transmisij, svedrov, rezal za vijake, klešč, aparata za varenje, svetilk za spajanje (lotanje) primožev, različnih nožev za striženje, kompletnega mi-zarstva orodja itd. Zapečateni ponudbe je poslali do 8. februarja 11 ure komandi rečne flotile v Novem Sadu. Dobavni razpis, vsebujoč podrobne pogoje in podatke je interesantom v zbornični pisarni na vpogled.

Razno.

Osnovanje finančnega sveta. Kot svetujoči organ v vseh fiskalnih vprašanjih se bo osnoval po odredbi ministra za finance finančni svet. V ta svet bosta iz vsake pokrajine pozvana po dva člana.

Svari se trgovca s strani nemške »Reichszuckerstelle« pred tvrdko »Frobenius & Sperling«, ker ponudbe niso resne.

Pogajanja o uklinjenju sekvestra lastnine naših državljanov v Avstriji in lastnine avstrijskih državljanov pri nas, ki so se vršila med našo vlado in avstrijskimi delegati, so začasno pretrgana, ker se nazori delegatov v glavnih točkah ne strinjajo.

Dobavni razpis. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici potrebuje razen materiala, med drugim tudi večje množine smolenih in voščenih bakelj, sveč, mila, olja, stenja, predmetov za razsvetljavo, metelj iz brezovine in sirke, krede, raznih barv, prstenih in oljnatih, cevi, svetilk, senčnikov, raznovrstnega stekla, papirja za brzojav, žice, katrana, parafina, masti in olja za snaženje, salmijaka, raznih ščetk, vžigalic i. dr. Interesenti se opozarjajo na to objavo z vabilom, da vložijo ponudbe, ako mogoče, opremljene z vzorci, navedejo cene in rok, v katerem bi mogli ponudeno dobaviti. Seznam množine in predmetov, ki jih je dobaviti, so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Gospodarske razstave v Pragi. Kmetijsko združenje čehoslovaške republike bo prirejalo zopet vsakoletne gospodarske razstave s sodelovanjem cele države in inozemstva, ki bodo imele mednarodni značaj. Na razstavi za leto 1921 (od 12. do 17. maja) bodo zastopane v glavnem naslednje skupine: 1.) Agrikultura, solstvo, analiza, statistika i. dr. 2.) Gojenje rastlin: žite, repe, lana, tobaka, vinoreja, sadjarstvo, hmeljarstvo, vrtnarstvo, rastlinske bolezni, zdravilne rastline. 3. Gozdarska produkcija. 4. Živinoreja, perutninarstvo, čebelarstvo in veterinarstvo. 5. Agrarna industrija, sladkor, alkohol, mlinarstvo, mlekarstvo, sirarstvo, pivovarstvo, produkcija škroba, olja, umetno gnojilo, uporaba sadja. 6. Poljedelski stroji, motorji za poljedel, najmanjši tipi poljedelskih strojev in orodje. 7. Poljedelska znanost in produkcija. 8. Poljedelske konstrukcije: načrti, modeli, vnanja uredba gospodarskih stavb, opekarne, lončarstvo i. t. d. Prijave za udeležbo in podrobne informacije pri: Zemeljska Jednota čl. republiky» Praha II. Vodickova ul. 38.

Draginja na Poljskem. Gospodarski položaj na Poljskem je obupen. Draginja, ki je vladala do sedaj, se je povečala skoro še za enkrat. Obleka n. pr. stane 28.000 poljskih mark, par čevljev 8000 mark, 1 funt kruha 100 mark. To so neverjetne številke, ki se že približujejo fantastičnim cenam v sovjetski Rusiji.

Delavci za znižanje zaslužka. V Reichenbergu na Češkem so se v tekstilni industriji izjavili delavci za 25% znižanje tedenske mezd. Vseled nastale krize so delavci sami uvideli, da morajo v lastno škodo pomagati podjetnikom, da jim ne bo treba zapreti tovarnen.

Veliko darilo. Amerikanske organizacije farmerjev so stavile na razpolago pokrajinam Srednje Evrope in Kitajske, v katerih vlada lakota, 15 milijonov bušljev koruze. Samo transportni stroški za to količino bodo znašali okrog 7 milijonov dolarjev.

Papir iz bambusa. Amerikanski časopisi poročajo, da je neka tovarna začela izdelovati papir iz bambusa. Če se bo izdelovanje papirja iz tega materiala obneslo, bo nastal v fabrikaciji papirja pravi prevrat, ki bo cene papirja silno znižal.

Ustanovni občni zbor. Delniška družba »Prometni zavod za premo-g, d. d.« s sedežem v Ljubljani, bo imela dne 14. februarja 1921 ob 10. uri v hiši Jadranske banke v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II. v sobi št. 25 ustanovni občni zbor. — Delniška družba »Tovarna za špirit in drože, d. d.« s sedežem v Račjem, bo imela dne 14. februarja 1921 ob 12. uri v hiši Jadranske banke v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II v sobi št. 25, ustanovni občni zbor. — Delniška družba »Združene opekarne, d. d. v Ljubljani«, bo imela dne 14. februarja 1921 ob 16. uri v hiši Jadranske banke, Šelenburgova ulica št. 7/II v sobi št. 25, svoj redni občni zbor.

Nekaj o produkciji Rusije pred vojno in bolševizem. Leta 1904 je Rusija producirala 25 milijonov ton rži, 14,5 milijonov ton pšenice, 15,5 miljo-

nov ton ovs, 24 milijonov ton krompirja itd. Te ogromne količine so dovolile, da je Rusija izvozila v zapadno Evropo 10.628.840 ton žita, med tem ko je žito posebno v Sibiriji po žitnicah gnilo, ker se ni moglo porabiti če tudi se je kmet neprestano hvalil da »hleba hvatit« Ribinska žitna borza v Jaroslavlslki guberniji na Volgi je slovela po celem svetu in v mestu samem je živelo na tisoče in tisoče tujcev, ki so se bavili z žitno kupčijo. Kako izgleda na Ruskem danes, je vsakomur jasno in znano. Izvoza ni nobenega, žitnice so prazne, vendar pa dobi vsaka oseba dnevno le po 10 dkg kruha in vsakdanjega izraza: »hvala Bogu hleba hvatit« (kruha je zadosti) se že leta ne sliši več. Da je lakota kriva boljševiška politika, ni treba posebej omenjati. Pred boljšev. prevratom je sloboden Rus obdeloval tujo, danes pa obdeluje kot tlačan lastno zemljo. Preje so bili pridelki, tuje zemlje kmetova last, danes pa so pridelki na kmetovi zemlji tuja (državna) lastnina, s katero zemljedelec ne sme razpolagati po svoji volji. Ostane mu le pičlo odmerjena količina za živež. Da se je ruski kmet vlegel na peč, mesto da bi obdeloval zemljo ni čuda, ker izkupiček za oddane pridelke ni v nikakem sorazmerju z cenami, katere mora plačevati za druge, nujne potrebe, posebno za obleko in čevlje. Boljševiki niso le zakrivali strašne lakote na Ruskem, marveč so krivi tudi obče evropske gospodarske krize, ki bo trajala še leta in leta kajti številke, katere smo navedli zgoraj ne morejo ne vplivati na obči gospodarski položaj zapadne Evrope. Rusija pa še dolgo ne bo producirala teh količin, kakor jih je producirala l. 1904, če bi se še danes nehale vse revizije. Ali ni tudi nekaj naših kmetov, glasovalo za komuniste? Zdavnjaj so že pozabili besedo »tlačka«, katero so delali njihovi očetje raznim plemenitašom! Nova laž je izpodrinila staro resnico in vsa krivda leži na tem, da boljševiški apostolji, morda sami zaslepljeni, razširjajo med ljudstvom lažljivo propagando, je pa malo ljudi, ki bi zamogli v kratkih besedah, jasno dokazati, da je vsak, na videz še tako lep boljš. princip hiša zidana na pesku. Morda bi se v tem oziru dalo kaj ukreniti, da bi nevedneži ali izpridenci ne zapeljavali našega dobrega kmeta!

Vozni red veljaven od 17. januarja 1921. Proga Maribor-Ljubljana: Odhod iz Maribora: 5:24, 11:16, 1:19, 13:20, 17:30. Dohod v Ljubljano: 10:14, 15:45, 4:10, 20:48, 21:50. Odhod iz Ljubljane: 5:25, 6:25, 1:35, 11:57, 17:58. Dohod v Maribor: 9:52, 13:14, 4:27, 16:26, 22:26. — Proga Maribor-Graz-Wien: Odhod iz Maribora: 4:00, 4:42, 18:40, 15:35, 15:08. Dohod v Wien: 19:40, 11:40, 7:00, 2:00. Odhod iz Wien: 21:40, 7:20, 8:10, 19:00. — Proga Maribor-Prevalje: Odhod iz Maribora: 5:30, 16:50. Dohod v Prevalje: 14:57, 5:33. Odhod iz Prevalje: 17:10, 7:37. — Proga Maribor-Ptuj-Ormož-Čakovec-Kotoriba: Odhod iz Maribora: 7:10, 9:47, 21:58. Dohod v Kotoribo: 13:43, 1:51. Odhod iz Kotoribe: 3:00, 14:50. Dohod v Maribor: 6:45, 18:52, 11:55. — Proga Zidanmost-Zagreb: Odhod iz Zidanega mosta: 8:20, 14:17, 20:12, 20:51. Dohod v Zagreb: 10:50, 16:55, 22:52, 22:27. Odhod iz Zagreba: 5:50, 9:52, 16:06, 8:46, 13:29. Dohod v Zidanmost: 8:23, 12:34, 18:57, 10:23, 15:04.

Borza.

4. februarja.

Radi snega je zveza z Dunajem popolnoma pretrgana. Zato so izostala vsa borzna poročila z Dunaja, Berlina, Curiha in Prage.

Zagreb. Borza je bila danes nekoliko bolj čvrsta, vendar pa se promet kljub temu ni razvil. Devize: Berlin 236 do 239, Milan 528, London 565 do 570, Newyork 146 do 167, Pariz 1025, Švica 2350, Dunaj 21:30 do 21:50, Praga 186 do 187. Valute: dolar 141 do 141:75, avstr. krone 24:25 do 24:50, rublji 60 do 65, češke krone 170 do 175, franki 970 do 975, napoleonori 470 do 471, marke 230 do 232, leji 192 do 202, švicarski franki 2275, ital. lire 513.

	denar	blago
Jadranska banka	1750	—
Narodna banka	640	650
Hrv. eskomptna banka	1490	1500

7. februarja.

Zagreb. Devize: Berlin 236 do 237:50, Milan 533 do 535, London 570, Newyork 146 do 148, Praga 186:50 do 187, Švica 2230, Dunaj 21:30 do 21:50, Pariz 1020. Valute: dolar 144:50 do 145, avstr. krone 24:50 do 25, levi 165, rublji 70, češke krone 173 do 175, franki 985 do 1000, napoleonori 472 do 482, marke 230 do 231, leji 196 do 198, lire 515 do 520.

	denar	blago
Jadranska banka	1750	—
Narodna banka	635	640
Hrv. eskomptna banka	1495	1500

Dunaj. Devize: Zagreb 470 do 474, Beograd 1872 do 1892, Berlin 1129 do 1135, Budapešta 126:75 do 128:75, Bukarešta 950 do 960, London 2750 do 2770, Milan 2540 do 2560, Newyork 715 do 719, Pariz 4955 do 4995, Praga 887 do 893, Sofija 850 do 860. Varšava 79 do 81, Curih 11.425 do 11.475. — Valute: dolarji 714 do 718, levi 835 do 845, marke 1125 do 1133, funti 2730 do 2750, francoski franki 4940 do 4980, lire 2535 do 2555, dinarji 1880 do 1900, poljske marke 84 do 86, rum. leji 935 do 940, carski rublji 317 do 323, švic. franki 11.410 do 11.460, čehoslov. krone 887 do 895, ogrske krone 125.5 do 127.5.

Curih. Devize: Berlin 9.875, Newyork 623, London 2389, Pariz 6360, Milan 2240, Dunaj 1.55.

Tržna poročila.

Maribor: Svinjsko meso K 32.— do 36.—, svinjska mast K 52.— do 56.—, goveje meso K 18.— do 22.—, telečje meso K 20.— do 22.—, loj K 28.— do 30.—, puran K 120.— do 180.—, gos K 80.— do 140.—, jajca komad K 3.— do 4.—, koruza K 4.— do 5.—, ječmen K 4.50 do 5.—, oves K 3.—, pšenica K 6.— do 7.—, mleko liter K 4.50 do 5.—, surovo maslo K 55.— do 60.—, sir kg K 9.— do 10.—, krompir 1 kg K 2.— do 2.20, čebula 1 kg K 5.— do 6.—, jabolka 1 kg K 4.— do 8.—, pomaranče 1 kg K 16.— do 17.

Beograd: Pšenica K 950.— do 1000.—, koruza K 420.—, oves K 250.—.

Osijek: Dovož neznatni, tovorjenje je vsled pomanjkanja vagonov nemo-goče. Pšenica se plačuje po K 1000.— do 1010.—, koruza K 400.— do 410.—, oves K 330.— do 340.—. Tendencia slaba.

Sombor: Promet neznatni, pšenica notira K 970.— do 990.—, nova koruza K 370.— do 380.—, oves K 310.— do 320.—.

Vukovar: Pšenica K 1010.— do 1015.—, koruza K 390.— do 395.—, oves K 320.— do 325.—. Dovož slab.

Zemun: Pšenica K 950.—, koruza K 360.— do 320.—.

Vinkovci: Pšenica K 950.—, oves K 250.—.

Subotica: Pšenica K 900.— do 950.—, koruza K 320.— do 340.—, oves K 220.—.

Pazova: Pšenica K 800.— do 950.—, koruza K 350.—, oves K 240.—.

Novi Sad: Koruza K 350.— do 360.—, oves K 190.— do 220.—.

Bačka: Pšenica K 960.— do 980.—, ječmen K 300.— do 320.—, koruza K 360.— do 380.—. Moka 0 K 15.— do 15.20, ostale vrste moke za 1 K ceneje.

Maribor: 4. II. prešiči 1 kg žive teže: K 25.— do 26.—.

Cene olju: V Dalmaciji se bo pridelalo letos velike količine olja. Računajo, da bo ostalo za izvoz najmanj 100 vagonov tega pridelka. Cena olju bo K 40—44 po kg.

Popravek. V št. 6. našega lista pri »vpisu firm posameznih trgovcev« se mora pri firmi Ivan Rojnik glasiti: »Imetnik: Ivan Rojnik, trgovec v Slovenjgradcu«, ne pa Anton Lavre, trgovec v Slovenjgradcu.

Listnica uredništva.

P. n. naročniki, ki še niso plačali naročnino za leto 1920, naj store to zanesljivo do 15. t. m.

Gonilni jermeni, 30--200 mm širine,
v zalogi pri
IVAN KRAVOS, sedlar, MARIBOR.

**Blagajne „Wertheim“
električne žarnice in
namizne tel. aparate**

ima po najnižjih cenah v zalogi

TRGOVSKA ZADRUGA

v Ljubljani
Beethovnova ulica št. 10.

Ker nudi naš list

najnižje cene

*ne zamudite prilike in oglašajte
v našem listu!*

*Velika razširjenost lista v naši
državi in preko naših mej jamči
za največji uspeh.*

Reg. blagajna „National“

s 4 predalčki je napredaj. Ogleda se
pri trdki

Ign. Vok, Ljubljana.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim
in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

KLIŠEJI

Znaki. — Šablioni.

J. KOPAČ, svečarna

Ljubljana, Celovška cesta 90.

Priporoča voščene sveče, zvitke,
sveče za blišno rabo in kadilo.

Kupuje 60, 20—20

čebelni vosek, suhe satine, kap-
ljine po najvišji dnevni ceni.

**Zavod za tehnične in elektro-
tehnične naprave**

Vojinović & Cie.

Ljubljana, Wilsonova cesta 22.

Trgovina: telefon 466.

Tovarna Glince št. 6.

Najzanesljivejše

deteljno seme

črna detelja, gorske provenijence, v
vsaki množini, razpošilja trdka

Ant. Stergar, Kamnik.

Patentni inženjer

Ing. Milan Šuklje

Ljubljana, Bleiweisova cesta 5

zastopa patentne odvetnike Paget, Moel-
ler & Hardy, Wien in H. Palm (Micha-
lečki & Co.) Wien.

Izposluje patente ter zaščito vzorcev,
modelov in žigov v tuzemstvu in ino-
zemstvu. Informacije v vseh pritičnih
zadevah.

Industrija gredeš ali krtač

Josip Ambrožič

Ljubno - Podnart -- Slovenija.

Izdeluje vsakovrstne krtače

za ovčjo volno in žimo različnih
velikosti, fino in močno izdelane.

Vse v pristnem usnju.

Predilnicam in tovarnam sukna
se priporoča za dobavo **finih
krtač** (Kratzen), ker imam
zvezo s prvovrstno inozemsko
tovarno te stroke.

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52—8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.
Večja množina paralelno rezanega

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50,000 000 K. -- Rezervni zakladi 45,000 000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2, se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

Zveza slovenskih trgovcev v Celju

nudi po skrajno nizkih dnevnih cenah
in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice
navadne in Ciril Metodove. Naročila
naj se naslovijo direkto na »Zvezo«.

Telefon št. 135. Brzjavi: Kreditno blago.

5 b), 25—14

Na debelo.

Fr. Zebal

Rudnik—Ljubljana

Dolenjska cesta.

Telefon interurban št. 430.

Priporočam po najnižjih cenah:

SLADKOR v kockah in kristal.

RIŽ, MILO, SVEČE,

PETROLEJ beli, VŽIGALICE

itd. itd. 82, 15—15

Zahtevajte ponudbe!

Specerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.

Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20—20

**Pravi dr. Oetkerjev
PECILNI PRAŠEK IN
VANILJEV SLADKOR**

se zopet dobavlja.

Zastopstvo:

A. BUTSCHER
trgovska agentura
Ljubljana, Gorupova ul. 3.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1

na skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon interurb. št. 146.

Izršuje vse bančne transakcije najkulan neje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naziv: Spedbalkan.

6, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pokrišenimi vozovi na vse strani. Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s trome južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

Zahtevajte povsod

ILIRIJA
kremo za čevlje

dalje Ilirija čistilo in čistilni prašek za kovine, parketno voščilo, lak za usnje, vaselin in kolomaz iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana - Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.
102, 20-11Kartonažna tovarna
in papirna industrija**I. Bonač sin, Ljubljana**

izdeluje in ofirira: 112

Embalaže za čaj.**Impregnirane doze za oljate barve** od 1/2 - 1 1/2 kg.**Lekarniške kapsle**za praške. - **Vrečice** za lekarne, kavo, specialitete.**Krožnike iz lepenke**

za slaščičarje in delikatese.

Kartonaže vsake vrste.la. rujava **lepenko** (Lederdeckel).

v vseh debelostih in vsaki množini.

Vzorci in oferti na raz. olago

 67, 50-31	
A. & E. SKABERNE LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.	
Uvoz in prodaja vsako- vrstnega inozemskega manufakturnega blaga in pletenin. Na debelo in drobno.	

Na debelo. Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske potrebščine. - Razglednice.

106, 52-18

Na debelo. Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih cenah. 23, 52-30

 55, 52-31
Ant. Krisper Coloniale Ljubljana.

Jadranska montanska
družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavi „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko. 65, 26-30

Na debelo!

Na drobno!

Veletrgovina z železnino

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nasipje št. 1

priporoča svojo izredno bo-
gato zalogo različnega želez-
nega blaga po nizkih cenah!**Točna in solidna postrežba!**

Na debelo! 89, 20-13 Na drobno!

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki.Stalna zaloga jedilne, živinske in
industrijske soli na debelo.

UVOZ. Brzjavlj: TONEJC, MARIBOR. IZVOZ.

24, 52-30

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga**šivalnih strojev**igel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
olje ter potrebščine za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga**Hedžet & Koritnik**

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon Interurban št. 75.

11, 50-30

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno volneno,
modno in perilno blago.